

לג בעומר – מבוא לפנימיות: האם מצווה ללמוד קבלה ונסתר?

1. רבי עובדיה מברטנורא **שנת רמ"ט (1489)**: בי"ח אייר, יום מיתתו, באים מכל הסביבות ומדליקים אבוקות גדולות ... שהרבה עקרות נפקדו וחולים נתרפאו בנדר ונדבה שהתנדבו למקום.

ליקוטי שיחות ז/337: בספרי אדמור"י פולין מובא, ש"ל"ג בעמר' [בלי וא"ן] בגימטרייא **משה** [345]. ולהעיר מהמובא בספרי קבלה (עמק המלך ב,ד) שרשב"י היה **ניצוץ משה** ונתעלה לאותו אור שקיבל משה כשעלה לקבל לוחות שניות.

2. **חגיגה יד,ב**: מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור ... ורבי אלעזר בן ערך מחמר אחריו. אמר לו: רבי, שנה לי פרק אחד במעשה מרכבה. אמר לו: לא כך שניתי לכם ולא במרכבה ביחיד אלא א"כ היה חכם מבין מדעתו?! אמר לו, רבי תרשיני לומר לפניך דבר אחד שלמדתי ... מיד ירד רבן יוחנן בן זכאי מעל החמור ונתעטף וישב על האבן תחת הזית ... אמר: **אפשר אתה דורש במעשה מרכבה ושכינה עמנו ומלאכי השרת מלויין אותנו ואני ארכב על החמור?!**

סוכה כח,א: אמרו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה ... דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול – מעשה מרכבה. דבר קטן – **הוויית אביי ורבא** [כלל התלמוד].

הקדמת הרמ"ק לספר יצירה: ספר יצירה ענינו: פירוש הספירות, ואותיות שבהם נבראו שמים וארץ. **ספר הזכרונות [האדמו"ר הרי"צ] פרק צג**: ספר 'יצירה' המכיל את יסודות הקבלה, הגיע מאדם הראשון אל אברהם אבינו ומאז עבר מדור לדור.

3. **מניין המצוות להרמב"ם**: מצווה ראשונה ממצוות עשה, **לידע** שיש שם אלוהה, שנאמר אנוכי ה' אלוהיך. **פתיחת משנה תורה**: יסוד היסודות ועמוד החכמות **לידע** שיש שם מצוי ראשון ... וידעת דבר זה מצות עשה, שנאמר: 'אנכי ה' אלוהיך'.

הרמ"ק, אור נערב יז ואילך: אחד מן הדברים שציוותה התורה הוא היות האדם מכיר את בוראו כפי השגתו ... כמו שכתב הרמב"ם בראש ספרו: **לידע** שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל הנמצאים. ואין ספק בכוננת הרב כי בכלל המצווה הוא להשיג את סדר [המצאת] הנמצאים ממנו.

רמב"ם הלכות תשובה ט: אינו אוהב את הקב"ה אלא **בדעת שידעהו**. ועל פי הדעה תהיה האהבה - **אם מעט מעט ואם הרבה הרבה**. לפיכך צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעים לו את קונו כפי כוח שיש באדם להבין ולהשיג.

4. **רמב"ם עבודה זרה א,ג**: כיון שנגמל איתן זה, התחיל לשוטט בדעתו והוא קטן והתחיל לחשוב ... היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג? ... ולבו משוטט ומבין עד שהשיג דרך האמת ... וידע שיש שם אלוה אחד ... ובן **ארבעים שנה** הכיר אברהם את בוראו. **השגת הראב"ד**: יש אגדה בן **שלוש שנים**, שנאמר: **עקב** אשר שמע אברהם בקולי [מתוך קעה שנות חייו].

רמב"ם יסודי התורה א,י: מה זה שביקש משה להשיג כשאמר "הראני נא, את כבודך"? ביקש לידע אמיתת הימצאו של הקב"ה, עד שיהיה ידוע בליבו כמו ידיעת אחד מהאנשים שראה פניו ונחקה צורתו בקרבו. **השגת הראב"ד**: אין דעתי מיושבת, שהרי ראה בסיני בארבעים יום של לוחות, מה שלא ראה נביא מעולם, עד שקינאו המלאכים ובקשו לדוחפו עד שאחז בכסא - ומה הוצרך עוד?

ליקוטי שיחות לד/175: לדעת הרמב"ם, עיקר הכרת הבורא היא כאשר באה מצד שכל האדם ... ולכן הביא הדעה ד'בן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו' – כי בן ארבעים **לבינה**. משא"כ לדעת הראב"ד, עיקר ידיעת הבורא של אברהם הייתה בדרך אמונה על ידי גילוי מהקב"ה בגיל שלוש. וכך היא פלוגתתם לגבי השגת משה: לדעת הראב"ד, השלמות הכי גדולה בהשגת משה היא מה שהשיג בעת מתן תורה, 'ראה בסיני' מה שבא מלמעלה. אבל לדעת הרמב"ם, עיקר שלמות הידיעה היא מה ששיג ומבין בשכלו ולכן לא הסתפק משה במה שראה בסיני, אלא ביקש לידע ולהשיג בשכלו.